

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย, สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์. เอกสารการสอน

ชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสหกรณ์ หน่วยที่ 1-15. กรุงเทพมหานคร :

อมรินทร์การพิมพ์, 2525.

____. เอกสารการสอนชุดวิชาอนกิจและบัญชีสหกรณ์ เพื่อการจัดการ หน่วยที่ 1-15.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526.

____. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการและการดำเนินงานการสหกรณ์ หน่วย 1-15.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, กรมส่งเสริมสหกรณ์. การสหกรณ์ในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์, 2526.

____. คู่มือการสอนวิชาการสหกรณ์ในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2522.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, กองวิชาการและแผนงาน. ระบบบัญชี

ของสหกรณ์การเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนวนก, 2526.

____. ประมวลระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการบัญชี. กรุงเทพ-

มหานคร. : กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิพิธการพิมพ์, 2528.

____. ประมวลระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีควรทราบ. กรุงเทพ-

มหานคร. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิพิธการพิมพ์, 2528.

สันนิบาตีสหกรณ์แห่งประเทศไทย, กองวิชาการส่งเสริมเผยแพร่. พระราชบัญญัติสหกรณ์

พ.ศ. 2511 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2524 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 140-1

และ 247. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,

2524.

____. วิธีการเผยแพร่งานสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรและ
การซื้อแห่งประเทศไทย, 2518.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร, กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช , 2519.

ประมวล ไปรษณีย์ ประมวลเป็นคำสั่ง คำแนะนำเกี่ยวกับงานสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,

2524.

วราภรณ์ ลิมาสงเคราะห์. การควบคุมภายในของสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เอกสารอื่น

วิไล วีระปรีย. "ระบบบัญชี". เอกสารประกอบคำบรรยาย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. "การควบคุมภายในกับการ

บริหาร". เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์,

2525.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. "เทคนิคการควบคุมภายใน

ทางการบัญชี". เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์

และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สมฤกษ์ กฤษณมระ. "การสอบบัญชี" เอกสารประกอบการบรรยาย คณะเศรษฐศาสตร์และ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2525.

เกษตรและสหกรณ์. กระทรวง. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. กองวิชาการและแผนงาน.

"รายงานสถิติการเงินของสหกรณ์ร้านค้า ประจำปี 2527". กรุงเทพมหานคร :
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2527.

ภาษาอังกฤษ

John J. Willingham, Dr. Carmichael. Auditing Concepts and Methods.
3d ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1979.

Committee on Auditing Procedure, AICPA. Special Report on Internal
Control. New York : AICPA, 1949.

Auditing Standards Division, AICPA. Condification of Statements on
Auditing Standard N 1-15. Illinois : Commerce Clearing
House, Inc; 1977.

William C. Mair, Donald R. Wood, Keagle W. Davis. Computer Control
and Audit. The Institute of Internal Auditors, Touche Ross
& CO. 1978.

George Yasukochi. Revision of Accounting Systems and Procedures,
Thailand Consumer Cooperatives. Cooperative Auditing
Department, 1982.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบการบัญชีของสหกรณ์

พ.ศ. 2512

เพื่อให้การจัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของสหกรณ์ได้เป็นไปโดยเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 และมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดระเบียบการบัญชีของสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2512"
- ข้อ 2 บรรดาระเบียบอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ 3. ให้สหกรณ์จัดทำงบดุล บัญชีกำไรขาดทุนประจำปีการเงิน รวมทั้งบัญชีการค้า หรือบัญชีกำไรขาดทุนแผนกธุรกิจอื่นสุดแต่กรณี ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในเวลาที่กำหนดเวลาตามกฎหมาย และให้จัดทำรายละเอียดประกอบที่จำเป็นด้วย
- ข้อ 4. งบดุล บัญชีกำไรขาดทุน รวมทั้งบัญชีการค้าหรือบัญชีกำไรขาดทุนแผนกธุรกิจอื่นและรายละเอียดประกอบ ให้สหกรณ์ถือใช้ตามแบบท้ายระเบียบนี้
- ข้อ 5. การตัดหนี้สูญ ดัดสินค้าขาดบัญชี และการลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุด ให้สหกรณ์ปฏิบัติดังนี้
- 5.1 การตัดหนี้สูญและการดัดสินค้าขาดบัญชานั้น ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาจากสภาพหลักฐานของลูกหนี้และสินค้าขาดบัญชี หากปรากฏแน่ชัดว่าไม่มีทางเรียกร้องให้ชำระหรือเรียกคืน จึงให้ตัดหนี้สูญและสินค้าขาดบัญชีได้
- 5.2 การลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุด ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาให้ตรงต่อความเป็นจริงตามสภาพของสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดนั้น

5.3 การตัดหนี้สูญ การตัดสินค้าขาดบัญชี และการลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดนั้น ถ้ามีจำนวนเงินหรือคิดเป็นเงินไม่เกินหนึ่งพันบาท ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์มีอำนาจตัดหรือลดได้ แต่ถ้าเกินกว่าหนึ่งพันบาท สหกรณ์จะกระทำได้ (เว้นสหกรณ์ออมทรัพย์) ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนเสียก่อน

การคำนวณจำนวนเงินว่าจะเกินหนึ่งพันบาทหรือไม่นั้น ให้คิดจากราคาทุนของสินค้าเป็นเกณฑ์ (ทั้งนี้ ไม่หมายความถึงกรณีสินค้าขาดซึ่งมีผู้รับผิดชอบแล้ว)

5.4 การตัดหนี้สูญ การตัดสินค้าขาดบัญชี และการลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากที่ประชุมใหญ่หรือนายทะเบียนสหกรณ์ก่อน สุดแต่กรณีนั้นในระหว่างที่ยังไม่ได้รับอนุญาต เวลาสหกรณ์ปิดบัญชีประจำปี ให้กันเงินจำนวนที่จะตัดหรือลดนั้นตั้งสำรองไว้ด้วย เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจแล้ว จึงโอนตัดบัญชีในปีถัดไป โดยให้หักในบัญชีสำรองเท่าที่มีสำรองอยู่

5.5 การทำรายงานขออนุญาตนายทะเบียนสหกรณ์นั้น ให้ชี้แจงจำนวนหนี้หลักฐานของลูกหนี้ จำนวนสินค้าที่ขาดบัญชี การดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติไปเพื่อให้ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้หรือให้ได้สินค้าที่ขาดคืนมา จำนวนและสภาพของสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดซึ่งจะลดราคา ความจำเป็นที่จะต้องตัดหนี้สูญ ตัดสินค้าขาดบัญชี และลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุด พร้อมทั้งส่งบัญชีรายละเอียดลูกหนี้ แจงราคาต้นทุนและราคาขายสินค้าที่ขาดบัญชีและสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดซึ่งจะลดราคาด้วย

ข้อ 6. การสำรองหนี้สูญอาจสำรองได้ตามวิธีดังนี้

6.1 สำรองเต็มจำนวนตามยอดเงินที่ลูกหนี้รายนั้น ๆ เป็นหนี้อยู่ในกรณีที่สงสัยว่าหนี้รายนั้น ๆ จะสูญไม่อาจเรียกให้ชำระหรือเรียกคืนได้

6.2 สำรองโดยวิธีประมาณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้คงเหลือวันสิ้นปีโดยถืออัตราร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ หรืออาจวิเคราะห์แยกอายุหนี้ของยอดลูกหนี้สิ้นปี แล้วสำรองเป็นอัตราร้อยละ ลดหลั่นกันลงมาก็ได้

สำรองหนี้สูญ ณ วันสิ้นปีที่คำนวณได้ ถ้ามีจำนวนมากกว่ายอดสำรองหนี้สูญคงเหลือ ผลต่างให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในปีนั้น แต่ถ้าสำรองหนี้สูญ ณ วันสิ้นปีที่คำนวณได้มีจำนวนน้อยกว่ายอดสำรองหนี้สูญคงเหลือผลต่างคือ หนี้สูญรับคืน ให้ถือเป็นรายได้ในปีนั้น

ยอดสำรองหนี้สูญ ให้นำไปแสดงเป็นรายการหักจากยอดลูกหนี้คงเหลือวันสิ้นปีในงบดุล

ข้อ 7. การตรวจนับหรือตีราคาสินค้าหรือสิ่งของคงเหลือ

7.1 การตรวจนับ ต้องจัดให้มีคณะเจ้าหน้าที่ 3 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีหน้าที่โดยตรงในการเก็บรักษาสินค้าหรือสิ่งของนั้นเป็นกรรมการ ทำการตรวจนับสินค้า หรือสิ่งของคงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี เพื่อให้ทราบปริมาณและสภาพของสินค้าหรือสิ่งของที่เหลืออยู่ตามความเป็นจริง

ทรัพย์สินประเภทวัสดุ เช่น น้ำมัน เชื้อเพลิง หรือวัสดุการเกษตร ฯลฯ ซึ่งมีใช้มิไว้เพื่อจำหน่าย ให้แยกรายละเอียดการตรวจนับตีราคาไว้ต่างหากจากสินค้า

สินค้าที่เสื่อมหรือชำรุด ซึ่งจะต้องตีราคาลดลง หรือซึ่งจะต้องตัดบัญชี ให้ทำรายละเอียดแยกไว้ต่างหากจากสินค้าที่อยู่ในสภาพปกติ

ข้อควรระวังในการตรวจนับสินค้าคงเหลือในวันสิ้นปี คือ จะต้องไม่ตรวจนับสิ่งของประเภทต่อไปนี้เข้ารวมด้วยคือ

- ก. สิ่งของที่รับฝากขาย
- ข. สิ่งของที่มีไว้ใช้ในสำนักงาน
- ค. สิ่งของที่ลงบัญชีขายแล้ว แต่ผู้ซื้อยังไม่ได้รับของไป
- ง. สิ่งของที่สั่งซื้อและผู้ขายส่งสิ่งของมาให้แล้ว แต่ยังไม่ได้ลงบัญชีซื้อใน

งวดนั้น

สำหรับสิ่งของที่สั่งซื้อและลงบัญชีซื้อแล้ว แต่ได้รับสิ่งของนั้นยังไม่ครบ ให้ถือ

จำนวนที่ไม่ครบนั้น เป็นสินค้าหรือสิ่งของคงเหลือด้วย และให้หมายเหตุไว้ท้ายรายการนั้น ๗

7.2 การตีราคา

ก. ตามราคาทุน หรือราคาซื้อครั้งสุดท้าย หรือราคาตลาด ณ วันสิ้นปีแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่ากัน ในกรณีสิ่งของชนิดเดียวกัน ซื้อไว้หลายรุ่นหลายราคา ราคาทุนหมายถึงราคาส่งของที่ซื้อครั้งสุดท้ายย้อนขึ้นไป

ข. สินค้าที่เสื่อมหรือชำรุด ให้ตีราคาลดลงตามราคาที่เหมาะสมได้

ค. ทรัพย์สินประเภทวัสดุ เช่น น้ำมัน เชื้อเพลิง หรือวัสดุการเกษตร ซึ่งมีใช้ไว้เพื่อจำหน่าย ให้ตีราคาตามราคาทุน

ข้อ 8. การคำนวณค่าเสื่อมราคา ให้คำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินในรอบปีทางบัญชีให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ และโดยใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

8.1 เกณฑ์การคำนวณ ให้คำนวณตามอัตราร้อยละของราคาทุน

8.2 อัตราค่าเสื่อมราคา ให้คิดเป็นอัตราร้อยละต่อปี

อาคารถาวร	ร้อยละ	5-10
เครื่องจักรและเครื่องยนต์ต่าง ๆ	ร้อยละ	10-20
เครื่องสีข้าว	ร้อยละ	5-10
รถยนต์	ร้อยละ	20-25
รถยนต์	ร้อยละ	10-15
เรือข้าว	ร้อยละ	5-15
ครุภัณฑ์ อุปกรณ์สำนักงาน ฉาง เรือ	ร้อยละ	10-20
ค่าใช้จ่ายเริ่มตั้ง ค่าปรับปรุงและค่าตกแต่งซึ่งใช้-		
เงินจำนวนมาก	ร้อยละ	20

8.3 วิธีคำนวณค่าเสื่อมราคา

ก. ทรัพย์สินที่มีอายุการใช้ไม่เต็มปี ให้คำนวณตามระยะเวลาเป็นเดือน
ที่ใช้ทรัพย์สินนั้นตามอัตราที่กำหนดไว้ข้างต้น

ข. ทรัพย์สินที่ใช้หมดไป สูญหายหรือชำรุดเสื่อมเสียใช้การไม่ได้ ให้
ตัดบัญชีออกทั้งหมดในปีที่สิ้นสภาพนั้น

ค. เมื่อคิดค่าเสื่อมราคาจนเต็มราคาทุนของทรัพย์สินแล้ว ไม่ต้องคิด
ค่าเสื่อมราคาต่อไปอีก หรือจะเหลือมูลค่าไว้ 1 บาท จนกว่าทรัพย์สินนั้นจะสิ้นสภาพก็ได้

8.4 วิธีปฏิบัติในทางบัญชี ค่าเสื่อมราคาแห่งทรัพย์สินใด ให้แสดงไว้ใน
บัญชีสำรองค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินนั้น หรือหักในบัญชีทรัพย์สินโดยตรง ถ้ามีทะเบียนทรัพย์สิน
ให้แสดงรายการค่าเสื่อมราคาไว้ด้วย

ข้อ ๑๑. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

ประกาศ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2512

(ลงนาม) พ.อ.สุรินทร์ ชลประเสริฐ

(สุรินทร์ ชลประเสริฐ)

นายทะเบียนสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบ

เรื่อง การตัดหนี้สูญ การตัดสินค้าขาดบัญชี และการลดราคาสินค้าของสหกรณ์

(เว้นสหกรณ์ออมทรัพย์)

พ.ศ. 2520

ด้วยปรากฏว่าระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องการตัดหนี้สูญ การตัดสินค้าขาดบัญชี และการลดราคาสินค้าที่เสื่อมหรือชำรุดของสหกรณ์ผู้ผลิตและผู้บริโภค ลงวันที่ 14 มีนาคม 2501 และเรื่อง การตัดหนี้สูญของสหกรณ์หาทุนและสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกรมสหกรณ์ที่ดิน ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2506 ไม่เหมาะสมที่จะถือใช้ในภาวะการณปัจจุบัน ฉะนั้น จึงให้ยกเลิกระเบียบดังกล่าวเสีย และให้ใช้ระเบียบนี้แทนต่อไป

1. การตัดหนี้สูญ ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาเป็นราย ๆ จากลูกหนี้ สภาพหลักฐานของลูกหนี้และหลักฐานการเป็นหนี้ หากหนี้ที่ค้างชำระมิได้เกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ และปรากฏชัดว่าไม่มีทางเรียกร้องให้ชำระคืนได้อีกแล้ว จึงให้ตัดเป็นหนี้สูญได้

2. การตัดสินค้าขาดบัญชีให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาจากสภาพหลักฐานของสินค้าขาด และขั้นตอนแห่งการดำเนินการติดตามให้ผู้รับผิดชอบชด ใช้ หากปรากฏชัดว่าไม่มีทางเรียกร้องให้ชำระคืนได้อีกแล้ว และเหตุแห่งการไม่ได้รับชำระคืนมิใช่เป็นความบกพร่องของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จึงให้ตัดสินค้าขาดบัญชีได้ (สินค้าขาดบัญชีที่จะเปิดบัญชีประเภทไว้เป็นหลักฐานติดตาม เรียก เก็บได้แก่จำนวนสินค้าขาดที่มากกว่าจำนวนลดหย่อนที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กำหนด เป็นอัตราร้อยละ เทียบยอดขายปลีกไว้ตามระเบียบการคุมสินค้า หรือมติคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่มากกว่าจำนวนยุบตัวตามมาตรฐาน หรือเกินกว่าร้อยละของการขาดที่ทดสอบหรือกำหนดไว้)

3. การลดราคาสินค้าที่เสื่อมชำรุด เก่าเก็บ ล้าสมัย หรือเพราะเหตุอื่น ๆ

3.1 สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค วัสดุอุปกรณ์การเกษตรและสินค้าอื่น ๆ ถ้าลดราคาขายเพื่อปรับปรุงราคาตามภาวะตลาด และลดไม่ต่ำกว่าราคาทุน (ราคาซื้อ+ค่าใช้จ่ายในการซื้อ) ให้ผู้จัดการมีอำนาจสั่งลดได้ ส่วนการลดราคาขายเพื่อเหตุอื่น ๆ ถ้าลดไม่ต่ำกว่าราคาทุนให้ผู้จัดการมีอำนาจสั่งลดได้ แต่ต้องแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการคราวถัดไปทราบ สำหรับการลดราคาสินค้าที่เสื่อมชำรุด เก่าเก็บ ล้าสมัย ซึ่งจำเป็นต้องลดต่ำกว่าราคาทุน ในกรณีปกติให้ผู้จัดการเสนอขออนุญาตต่อคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ โดยระบุประเภท ชนิด ปริมาณ ของสินค้าและเหตุที่ต้องลดราคา ราคาขายเดิม ราคาขายใหม่ ราคาทุน จำนวนเงินที่ลดต่ำกว่าราคาขายเดิม และจำนวนเงินที่ลดต่ำกว่าราคาทุน (ต่อหน่วย) รวมเงินที่ลดต่ำกว่าราคาขายเดิม และจำนวนเงินที่ลดต่ำกว่าราคาทุน และในกรณีพิเศษ สินค้าอย่างใดอย่างหนึ่งเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย และผู้จัดการเห็นว่าควรลดราคาขายลงต่ำกว่าราคาทุน เพื่อขายสินค้านั้นให้หมดไป ให้ผู้จัดการมีอำนาจสั่งลดได้ แล้วแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการคราวถัดไปทราบ

3.2 สินค้าที่ซบผลหรือผลิตผล การลดราคาขายลงต่ำกว่าราคาทุน (ราคาซื้อ+ค่าใช้จ่ายในการซื้อ) ทุก ๆ กรณี ให้ผู้จัดการเสนอราคาต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เพื่อพิจารณาอนุญาต และต้องได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์อำเภอหรือสหกรณ์จังหวัดแล้วแต่กรณีด้วย

4. การตัดหนี้สูญและการตัดสินค้าขาดบัญชี เมื่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาและเห็นชอบให้ตัดได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเสนอ ถ้ามีจำนวนเงิน ไม่เกินห้าพันบาท เมื่อได้รับอนุญาตจากสหกรณ์จังหวัดแล้ว ก็ให้ตัดหนี้สูญและหรือตัดสินค้าขาดบัญชีได้ แต่ถ้าเกินกว่าห้าพันบาทต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อน

5. การตัดหนี้สูญและการตัดสินค้าขาดบัญชี จะดำเนินการตัดได้ต่อเมื่อมีสำรองเพื่อการนั้นครบถ้วนแล้ว ฉะนั้น เวลาสหกรณ์บัญชีประจำปีจะต้องพิจารณาเงินตั้งสำรองไว้ล่วงหน้าด้วย เมื่อได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ และได้รับอนุญาตจากสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์แล้วแต่กรณีแล้ว จึงจะโอนตัดบัญชีในปีถัดไป (คำว่า "มีสำรอง" หมายความว่า มีสำรองหนี้สูญ หรือสำรองสินค้าขาดบัญชี)

6. การทำรายงานขออนุญาตต่อสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์ สำหรับการขอตัดหนี้สูญให้แจ้งชื่อลูกหนี้ จำนวนหนี้ที่ขอตัด มูลหนี้ สภาพหลักฐานของลูกหนี้ หลักฐานการเป็นหนี้ การติดตามเรียกเก็บจากลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันหรือการบังคับจำนองตลอดทั้งการโยนเงินทิ้งจ่ายมาชำระหนี้ อีกทั้งให้ยืนยันว่าหนี้ที่ขอตัด เป็นหนี้สูญมิได้เกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ส่วนการขอตัดสินค้าขาดบัญชีให้แจ้งสภาพหลักฐานเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และขั้นตอนแห่งการติดตามให้ผู้รับผิดชอบชัดเจน ว่าได้ดำเนินการไปแล้วเพียงใดอย่างไร อีกทั้งให้ยืนยันด้วยว่าเหตุแห่งการไม่ได้รับชำระมิใช่เป็นความบกพร่องของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ นอกจากนี้ขอให้รายงานถึง เหตุที่ควรตัดหนี้สูญหรือสินค้าขาดบัญชีนั้นด้วย

7. การตัดหนี้สูญและการตัดสินค้าขาดบัญชีในจำนวนเงินที่ไม่เกินห้าพันบาท เมื่อสหกรณ์จังหวัดพิจารณาอนุญาตแล้ว ให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบด้วยทุกราย

8. การลดราคาสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค วัสดุอุปกรณ์การเกษตรและสินค้าอื่น ๆ ให้สหกรณ์บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ในทะเบียนลดราคาสินค้าตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ ส่วนการลดสินค้าราคาพิเศษ หรือผลิตผลให้สหกรณ์บันทึกข้อเสนอของผู้จัดการ และข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการดำเนินการไว้ในรายงานการประชุมอย่างละเอียด ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานการลดราคาและการอนุญาตไว้เป็นหลักฐานด้วย

9. ในกรณีที่สหกรณ์มีหนี้สูญ สินค้าขาดบัญชีหรือสินค้าที่ต้องลดราคาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เป็นจำนวนมาก หากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์มิได้กันเงินตั้งสำรองเพื่อขอตัดหนี้สูญ ตัดสินค้าขาดบัญชี หรือลดราคาสินค้าให้หมดสิ้นในคราวบัญชีปีนั้น เพียงปีเดียว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์จังหวัด และรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบด้วย

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ระเบียบนี้ให้ไว้ ณ วันที่ 11 มีนาคม 2520

(ลงชื่อ) สุรินทร์ ชลประเสริฐ

(นายสุรินทร์ ชลประเสริฐ)

นายทะเบียนสหกรณ์

ประวัติผู้เขียน

นางสาวพชณี อึ้งอร่าม จบการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บัญชี) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2524

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย